

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
Public participation in the preparation of local development plans of
San Kamphaeng Subdistrict Municipality San Kamphaeng District
Chiang Mai Province

เกศินี วีรศิลป์¹

Kesine Veerasilpa

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสันกำแพงเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยและที่อาศัยต่างกันมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น; ประชาธิปไตย

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้: Lecturer, Politics Science Program, at Maejo University, Phrae campus

Abstract

The objectives of this research were 1) to study people's participation in the preparation of local development plans of San Kamphaeng Subdistrict Municipality. San Kamphaeng District 2) A comparative study of people's participation in the preparation of local development plans of San Kamphaeng Subdistrict Municipality. San Kamphaeng District Chiang Mai Province quantitative research The random sampling population used in this research was 400 people residing in the San Kamphaeng Subdistrict Municipality Area as eligible voters. The results of the research showed that 1) people's participation in the local development plan of San Kamphaeng Subdistrict Municipality. San Kamphaeng District Chiang Mai Province Overall, it was at a moderate level. 2) The hypothesis testing results showed that The samples with different ages, occupations, average incomes and residences had participation of the people in the preparation of the local development plan of San Kamphaeng Subdistrict Municipality. San Kamphaeng District Chiang Mai Province The difference was statistically significant at the .05 level.

Keywords: public participation; the preparation of local development plans; democracy

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 (2560) และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561) ในด้านที่ 4 ด้าน การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นและมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้มีการบริหารจัดการตนเองได้ผ่าน การกำหนดนโยบายและหลักการสำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดทิศทางการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการตนเอง และรัฐได้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและให้อิสระในการบริหารงานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเพิ่มกระบวนการและบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องจัดให้มี
ขั้นตอนหรือกระบวนการในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานด้วย

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว
สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นสามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่าง
มีประสิทธิภาพตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีกทั้งเป็น
กระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดสภาพการณ์ที่
ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน
และเป็นระบบทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นปัญหาและความต้องการของประชาชน
ในท้องถิ่นด้วยแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้
เนื่องจากเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่ สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นกรอบในการกำหนด
ทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่า
ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การ
จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงเป็นการกำหนดทิศทางพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ที่กำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึง
สภาพการณ์นั้น

ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่ม
ตั้งแต่การมีส่วนร่วมคิดค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น การหาแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนว
ทางการวางแผนการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการร่วมปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตลอดจนการ
ประเมินผลแผนงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนได้
ลงมือกระทำเอง เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและทำให้ทราบถึงวิธีการที่จะจัดการถึงปัญหาของ
ตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคิดเป็น ทำเป็น และมีความรู้สึกมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ อย่างแท้จริง อัน
จะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางของการพัฒนาในแนวทาง
เดียวกันอย่างชัดเจน ซึ่งการจัดเวทีประชาคมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสัน
กำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนที่เข้าร่วมเวทีประชาคมส่วนใหญ่จะบอกว่าบาง
ชุมชนไม่ทราบเกี่ยวโครงการ ที่เทศบาลจัดทำให้ประกอบกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่าง
รวดเร็ว บางโครงการเทศบาลต้องจัดทำอย่างเร่งด่วน โดยไม่ได้ทำเวทีประชาคมกับประชาชน จึง
ก่อให้เกิดปัญหาและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวข้างต้น การที่จะทำให้

ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ลดลง คือต้องให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการต่างๆ ที่ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องการอย่างแท้จริงเพื่อจะสามารถนำความคิดเห็นที่เสนอมา นำมาปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อันจะเป็นแนวทางในการกระตุ้นความสนใจของภาคประชาชนและภาครัฐที่จะร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 17,604 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ที่ได้มาจากการแทนค่าในสูตรของยามาเน่ (Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม เป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check

List) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือคือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถามนำแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระจายกลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ชุด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t-test(Two-Independent Sample Test)และสถิติทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA)และจากการทดสอบรายคู่ (Least Significant Difference : LSD.)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการร่วมคิด	2.36	0.61	มาก
ด้านการร่วมทำและดำเนินการ	2.43	0.59	มาก
ด้านการรับผลประโยชน์	2.42	0.57	มาก
ด้านการติดตามประเมินผล	2.29	0.61	ปานกลาง
ภาพรวม	2.36	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 2.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีส่วนร่วมด้านการร่วมทำและดำเนินการมากที่สุด ($\bar{x} = 2.43$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วม ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 2.42$) และกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.36$)

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุระดับการศึกษา ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน และความรู้ในด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ		ผลการทดสอบสมมติฐาน		
		ค่านัยสำคัญ	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1.	เพศ	0.16		√
2.	อายุ	0.00	√	
3.	ระดับการศึกษา	0.72		√
4.	ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน	0.00	√	
5.	ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	0.00	√	

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบได้สาระสำคัญ ดังนี้

1. อายุ จำแนกตามอายุพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41-50 ปี ($\bar{x} = 2.43$) มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี ($\bar{x} = 2.34$) กลุ่มที่มีอายุ 31-40 ปี ($\bar{x} = 2.33$) กลุ่มที่มีอายุ 51-60 ปี ($\bar{x} = 2.30$) และกลุ่มที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 2.29$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าประชาชนกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นกลุ่มที่มีมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาก ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าเป็นกลุ่มคนที่มีรักและความผูกพันในท้องถิ่นมาก รับรู้ปัญหา มีประสบการณ์ลองผิดลองถูกทางการพัฒนาท้องถิ่นมายาวนาน จึงส่งผลใหม่มีความเป็นเจ้าของรัก และห่วงหาพันพิภพากรธรรมาชาติในท้องถิ่นมุ่งหวังที่จะให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อคนรุ่นหลัง จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คนกลุ่มนี้เขามามีมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาก อย่างไรก็ตามก็ยังคงครบกครองสวนท้องถิ่นในฐานะองค์กรที่ดูแลนโยบายทางด้านการพัฒนาท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญในการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่อยู่ในวัยน้อยกว่า 31 ปี และกลุ่มบุคคลในวัย 31-40 ปี เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามผลการดำเนินงานจากแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นกลุ่มที่ไวต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พรอมที่จะเรียนรู้และ พัฒนาตนเองเพื่อการยกระดับการพัฒนาท้องถิ่นให้ทัดเทียมกับกระแสหลักทางการพัฒนาประเทศ

อย่างไรก็ดีกลุ่มประชาชนที่ถือว่าเป็นกำลังหลักทางการคิดทำ และวางแผน ที่ควรให้ความสำคัญสูงได้แก่กลุ่มประชาชนในวัย 60 ปีขึ้นไป ควรได้รับการสนับสนุนให้เขามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในฐานะ ผู้นำทางภูมิปัญญาท้องถิ่น Local Wisdom Leadership เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ชีวิตในระดับท้องถิ่นมานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิปัญญาทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหา เช่นการไชยาสมุนไพรในการรักษาโรค การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน การดำรงชีพแบบพอเพียง การกล่อมเกลาจิตใจคนรุ่นหลังสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับบริบท Context ของพื้นที่ การเชื่อมโยงกลุ่มคนในวัยต่าง ๆ เหล่านี้เข้าหากัน เรียนรูซึ่งกันและกัน ภายทออดองความรู้จาก รุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง จะก่อให้เกิดพลังทางสังคม Social Empowering นำไปสู่ความร่วมมือ และ พัฒนาระบบการสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถใช้กระบวนการหลอมรวมแนวคิดของคนในวัยต่างๆ จะสามารถนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ Strategic Planning เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ดังนั้น อายุจึงเป็นปัจจัยสำคัญกับการเขามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในหมู่บ้าน 30 ปี ($\bar{x} = 2.41$) ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัย น้อยกว่า 30 ปี ($\bar{x} = 2.32$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากลักษณะดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นว่า ประชาชน ที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 30 ปีได้รับการบมเพาะประสบการณ์ในการเรียนรู้ถึงปัญหาสาเหตุของปัญหา รวมถึงผ่านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นมานาน มีความผูกพันกับการเป็นเจ้าของท้องถิ่น หวงแทนท้องถิ่นของตนเอง การเขามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงตนต่อสาธารณะในการถ่ายทอดประสบการณ์ในการ แก้ไขปัญหาผ่านกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นปัจจัยด้านการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน ทั้งกลุ่มที่อยู่อาศัยน้อยกว่า 30 ปีและมากกว่า 30 ปี แม้จะเป็นผลต่อกรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแต่มีความแตกต่างไม่มากนัก ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญ กับกลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม เนื่องจากประสบการณ์การเรียนรู้ของทั้ง 2 กลุ่มมีระยะห่างที่ไม่แตกต่างกันมาก ประกอบกับวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มบุคคลทั้งสองกลุ่มอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้านของประชาชนมีผลต่อกรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

4. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมสมาชิกกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีด้านความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 0.85$) จากลักษณะดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าการที่ประชาชนมีความรู้ หรือมีทักษะในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งความรู้ของประชาชนอาจเกิดจากการเรียนรู้จากข้อมูลข่าวสาร จากสื่อจากการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา หรือการเข้าร่วมในเวทีและเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ในกิจกรรมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ รวมถึงความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์การดำรงคชีพในท้องถิ่น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องมือนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นโดย ผ่านช่องทางการแสดงความคิดเห็นการร่วมแรงในการทำงาน ร่วมรับผลที่ได้จากการวางแผน ตลอดจนร่วมติดตามตรวจสอบแผนการดำเนินงานเท่าที่ประชาชนมีความรู้ อยู่ อย่างไรก็ดีจากผลการวิจัยดังกล่าว ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเชื่อมโยงสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประชาชนได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงจะส่งผลให้ประชาชนแสดงตนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งหวังให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท้องถิ่นของตนเองตามรัฐธรรมนูญ 2560 ปัจจัยสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการเพื่อวางพื้นฐานให้กับประชาชน ควรมุ่งเน้นกระบวนการจัดการศึกษาเรียนรู้ให้กับประชาชนให้มากขึ้น พัฒนาระบบการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมเนื่องจากการศึกษาจะส่งผลให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้สร้างกรอบแนวคิดงานวิจัย สามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ที่ตระหนักได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับพื้นที่ค่อยขยายไปสู่อำเภอ จนถึงระดับประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ค้นพบและมีข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย ปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เทศบาลตำบล ควรให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมโดยส่งเสริมให้ประชาชนสำนึกถึงบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกรักชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

เทศบาลตำบลควรสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันตัดสินใจในโครงการต่างๆ ที่จะบรรจุในแผนพัฒนาฯ ให้มากขึ้น อาจปรับวิธีการที่ใช้ในการประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจมากกว่าที่เป็นอยู่ และนอกจากนั้นการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ เป็นความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองไม่มากเท่าที่ควร จากการดำเนินการตามแผนพัฒนา ซึ่งแสดงว่าการจัดทำแผนของพื้นที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เทศบาลจึงควรศึกษาความต้องการให้ชัดเจน อาจโดยการลงพื้นที่เป็นประจำสม่ำเสมอและข้อข้อเสนอ/ความต้องการมาพิจารณา หรือหาวิธีการให้ประชาชนนำเสนอความต้องการได้อย่างอิสระผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

3.2 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2546). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ประจำปี 2546. กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร :
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

เทศบาลตำบลสันกำแพง. (2562). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565).จังหวัดเชียงใหม่ :งาน
แผนงานและงบประมาณ เทศบาลตำบลสันกำแพง.

สุนทรีลักษณ์ยกเทพและยุภาพรยุภาศ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
เทศบาลตำบลบ้านเตี้อำเภอเมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย. วารสารสันติศึกษา
ปริทรรศน์ มจร.5 (ฉบับพิเศษ),182-191.